

söken vid de ståtliga ekarna i den storslagna, men besvärliga snårskogen på Halltorp voro slut för detta år

Då jag, sedan jag funnit ekbocken, blev intresserad av att få reda på hur ekbocken var fridlyst, ringde jag till länsjägmästare H. Danielsson i Kalmar och bad om besked. Denne var en ytterst intresserad man och omtalade att han skött om de flesta fridlysningar av träd oah växter på Öland. Angående fridlysningen på Halltorp hade den skett i tvenne repriser. Först fridlystes 12 ekar, men ej ekbocken, flera år därefter ytterligare 10 ekar och i samband därmed ekbocken, dock endast å Halltorps mark. Vidare meddelade jägmästaren att han en gång sett ekbocken, dock för så länge sedan som 1913, och att i senare år ett par fridlysta ekar, som helt dött, genom hans försorg nedsågats. Ekarna tillföll ägaren till marken och användes till ved. I dessa ekar funnos gamla gångar av ekbocken, men träden voro övergivna. Stubben av den största eken var 1 meter och 20 centimeter i diameter och vid räkning av årsringarna anslog jägmästaren trädets ålder till omkring 500 år, kanske något mera, då eken var innanrutten och således inga årsringar där kunde återfinnes. I varje fall ansåg jägmästaren att de äldsta ekarna på Halltorp icke överstiga 600 år.

Angående fridlysningen av ekbocken kan man uttala det önskemålet att den fridlystes på hela Öland. Den synes visa tendens att sprida sig, och då den anträffats på Rälla där gamla ekar fridlysts kan man hoppas att en koloni kan uppkomma i dessa ekar.

Klavreström i augusti 1934.

C. B. Gaunitz.

Två sällsynta fjärilar. 1. *Lycænaalcon F.* Denna vår kanske sällsyntaste lycænid uppges av Aurivillius såsom »med säkerhet funnen endast i Skåne». Under de senaste åren ha fynd av fjärilen gjorts, som visa, att arten torde ha en betydligt vidsträcktare utbredning. Sommaren 1928 sammanträffade jag med en samlare i Varberg, numera fil. mag. Erik Nilsson. I dennes samling funnos flera exemplar av en blåvinge, som jag bestämde till *alcon*. Då jag hösten därpå i Lund diskuterade fyndet, började jag tvivla på att djuren voro rätt bestämda; det kunde ju ha varit *arion* v. *alconides*. — Saken blev aktuell igen år 1931, då jag sammanträffade med en samlare i Göteborg, Josef Schultz, som visade mig ett antal av över halvtjoget synnerligen väl preparerade ex. av *L.alcon*. Dessa hade insamlats i Utbynäs, beläget Ö. om Kviberg. Hos en samlare i Göteborg, C. G. Björklund, har jag ävenledes sett ett ex. av arten, taget vid Kviberg. Vid förnyad granskning av Varbergsdjuren visade det sig, att bestämningen var riktig. Bland dem fanns en särdeles vacker, nästan helsvart ♀.

Sommaren 1932 sökte jag fjärilen i Utbynäs, men flygtiden var redan slut. Vid ett förnyat besök den 31/8 s. å. sökte jag värdväxten, *Gentiana pneumonante*, som här förekom rätt allmän i den fuktiga, öppet belägna, ljungväxta bergsterrängen. Det var ej heller svårt att finna

exemplar besatta med fjärilens ägg. Dessa, som äro vita, runda, svagt plattade med insänkt mikropyl-fält samt finrynkiga, voro i regel placerade på utsidan av själva blomkronan, men även på fodrets nedre sambladiga del.

De insamlade blommorna med över tjugo ägg infördes i ett större preparatrör, och observationer gjordes dagligen. Kläckningen lät dock vänta på sig, och först efter omkring fjorton dagar visade sig larverna. De voro då emellertid rätt stora, c:a 4 mm., till färgen tegelröda samt mogna för att lämna värdväxten. Jag observerade, att ingen av blommorna öppnat sig, och vid undersökning av dessa befanns det, att deras generationsorgan blivit förvandlade till — larvexkrementer. Vid kläckningen hade larverna ätit sig igenom den sidan av äggen, som var fäst vid underlaget, och blommorna voro till det yttre helt oskadade, tills larverna åto sig ut genom blommorna.

Då som bekant larverna övervintra på ungt stadium i myrbon, beslöt jag att släppa ut mina skyddslingar. Jag befann mig för tillfället i Landvetter (c:a 2 mil fr. Gbg.) och uppsökte här en lokalitet, där höstklockan är allmän. Till min förvåning fann jag, att blommorna även här voro befolkade av samma larver. Nu i somras tog jag den ¹²/₇ under en kortare vistelse i Landvetter fyra exemplar av arten.

Det är otvivelaktigt, att fjärilen blivit förbisedd av samlare vilket till stor del torde bero på den korta flygtiden, som enligt Schultz varar c:a 10 dagar. Denna inträffar under den varmaste delen av juli månad, och efter den ²⁰/₇ lär man knappast kunna träffa fjärilen. Överallt där *Gentiana pneumonanthe* växer, bör man kanske med framgång kunna söka *Lycæna alcon*, således i södra och västra Sverige.

För arten nya lokaler: Vg, Göteborg, Kviberg (C. G. Björklund), Utbynäs (J. Schultz), Landvetter (Lewin); Hall. Varberg (E. Nilsson).

2. ***Xylocampa areola* Esp.** Arten togs i två exemplar på blommande sälg våren 1934 i Möckleryd, Torhamn, Bl. Först togs en ♂ och några dagar senare, den ²⁴/₄ en ♀; den förra har överlämnats till Entom. museet i Lund. Fyndet är av särskilt intresse, då svenska fjärilarbeten blott upptaga arten såsom uppgiven funnen i Sverige. Sålunda skriver Wallengren i *Index noctuarum et geometrarum* 1874, pag. 8: »in Suecia secundum Treitschke, non vero reinventa», och denna uppgift går igen i senare arbeten.

Då jag nyligen i brev till d:r F. Nordström, Stockholm, meddelade fyndet och samtidigt framställde en undran, varifrån Treitschke kunde ha fått uppgiften om fjärilens svenska förekomst, meddelade han en del data om artens tidigaste historia, vilka här med benäget tillstånd vidarebefordras. — T:s uppgift torde härröra från Borkhausen, som 1792 beskriver arten (efter ett exemplar från Mainz) under namn av *lithoriza*, men samtidigt säger, att »sie wurde zuerst in Schweden entdeckt».

Emellertid hade Esper redan 1789 publicerat en avbildning av

arten efter exemplar från trakten av Florens. Jag tillåter mig citera ur Nordströms brev: »Men hans beskrivning, texten till denna plansch, måste vara författad senare än 1792, eftersom Esper i denna omtalar, att Borkhausen förmodar sin *lithoriza* (1792) = *areola* Esp. t. 141, fig. 4. — Esper anser ej, att *lithoriza* Bkh är samma art som hans: 'es kommen die angegebenen Kennzeichen damit nicht überein!' Senare författare tyckas dock vara av Bkh:s åsikt». Treitschke kallar arten *lithorhiza*, och detta stavsätt använder även Hübner i texten till sitt planschverk, i vilket senare han dock kallar arten *operosa*.

Kvar står fortfarande frågan om varifrån Borkhausen kan ha fått uppgiften om fjärlilens svenska förekomst. D:r Nordström framkastar den möjligheten, att advokat Schneider i Stralsund, som bl. a. levererat lapplandsfjärilar till Esper (jfr. Nordström i E. T. 1933 p. 173), kan ha spelat roll som förmedlare. — Frågan får väl ställas på framtiden. Av större intresse är i varje fall, att arten fortfarande kan räknas som svensk. Till slut kan antecknas, att värdväxten, vildkaprifol, är allmän i fyndorten.

Till d:r Nordström, som välvilligt lämnat mig alla uppgifter om *X. areola*'s tidigare historia och medgivit dessas publicering, frambär jag härmed mitt värdsamma tack.

Torhamn den 2 okt. 1934.

Anders Lewin.

Några fjärlilfynd från Blekinge. Blekinge bör ju dels på grund av sitt sydliga läge med åtminstone i kustlandet mycket milda vintrar, dels på grund av sin rika vegetation med lövskogar och ekbackar, kunna bjuda fjärlilsvännen en del fynd. Detta visar sig även vara förhållandet. Som Blekinges fjärlilfauna dessutom är relativt litet känd, kunde kanske nedanstående erbjuda något av intresse. En del av de omnämnda arterna äro enl. Aurivillius' »Nördens fjärlilar» endast funna i Skåne förut och en, *Asphalia ridens* ej förut i Sverige. Emellertid har jag även medtagit en del också i nordligare landskap funna ehuru där sällsynta arter, vilka i Blekinge äro relativt allmänna. Vad fyndplatserna beträffar finns alldeles utanför Karlskrona — jag är sedan nio år bosatt i denna stad — ett område, V. Mark kallat, som har en enastående rik fauna. De övriga namnen äro antingen socknar i Blekinge eller större byar och samhällen. Nomenklaturen är efter Aurivillius' »Norden fjärlilar», då jag tyvärr ej äger något senare arbete om fjärlilar.

Thecla pruni: Larven tagen dels i Allsjömåla, Flymens församling, dels i Märserum, Åryds förs. Båda på slånbuskar.

Lycæna arion finnes sparsamt i Torhamns socken i sydöstra Blekinge. Rikligast vid landsvägen Jämjö—Torhamn där *Thymus serpyllum* växer i stora mattor.

Nemeobius Lucina är iakttagen på en lokal, Brunsmo, i Flymens församling. Här växer näringsväxten i mängd.